

Brüssel, 2. mai 2025
(OR. en)

7710/25

LIMITE

AUDIO 20
CULT 26
TELECOM 102
PI 57
SOC 194
EMPL 128
DIGIT 55
RECH 136
EDUC 91
CONSOM 56
DATAPROTECT 57

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Eelnõu: nõukogu järeldused audiovisuaalmeedia teenuste ja videojagamisplatvormi teenuste õigusraamistiku hindamise kohta – Heakskiitmine

Audiovisuaalküsimuste ja meedia töörühm (AVMWP) vaatas eespool nimetatud teemat käsitlevate järelduste eelnõu läbi. Kõik delegatsioonid on lisan esitatud tekstiga nõus.

Alaliste esindajate komiteel palutakse kinnitada, et lisan esitatud teksti suhtes on jõutud kokkuleppele, ning esitada see nõukogule heakskiitmiseks selle 13. mai 2025. aasta istungil (haridus, noored, kultuur ja sport) ja sellele järgnevas avaldamiseks *Euroopa Liidu Teatajas*.

Eelnõu: nõukogu järeltused audiovisuaalmeedia teenuste ja videojagamisplatvormi teenuste õigusraamistiku hindamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

tuletades meelde lisas esitatud viitedokumente¹,

TÕDEB, ET

1. audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv² on peamine õigusakt, millega reguleeritakse ELi audiovisuaalmeedia turgu. Pärast selle direktiivi muutmist 2018. aastal on hõlmatud ka videojagamisplatvormi teenused ning audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühmast (ERGA) on saanud riiklike regulaatorasutuste esindajatest koosnev kõrgelt kvalifitseeritud organ;
2. lisaks rõhutatakse meediateenuste ainulaadset rolli Euroopa meediavabaduse määruses³. Euroopa meediavabaduse määrusega luuakse Euroopa meediateenuste nõukoda (edaspidi „nõukoda“), mis asendab ERGA ja on selle õigusjärglane ning mille ülesanne on edendada audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi ja Euroopa meediavabaduse määruse järjepidevat ja tulemuslikku kohaldamist. Euroopa meediavabaduse määruses tuletatakse samuti meelde asjaolu, et meediavabaduse ja meedia mitmekesisuse kaitse on demokraatia kaks põhisammast;

¹ Lisas on loetletud asjakohaste küsimustega seotud dokumendid.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda (ELT L 303, 28.11.2018, lk 69–92).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1083, millega luuakse siseturul meediateenuste ühine raamistik ja muudetakse direktiivi 2010/13/EL (Euroopa meediavabaduse määrus) (ELT L, 2024/1083, 17.4.2024).

3. õigusselgus ning lihtsad ja sidusad õigusnormid on olulised kõigi audiovisuaalmeedia teenuse osutajate ja videojagamisplatvormi teenuse osutajate jaoks. Audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi ning muude asjakohaste ELi õigusaktide, eelkõige digiteenuste määruse⁴ ja e-kaubanduse direktiivi⁵ vaheline seos peaks olema selge. Kuigi digiteenuste määrusega ja e-kaubanduse direktiiviga on kehtestatud internetipõhiste vahendusteenuste osutajate tegevuse kohta horisontaalsed normid, on valdkondlikud sisupõhised normid sätestatud audiovisuaalmeedia teenuste direktiivis ning see peaks jääma audiovisuaalvaldkonna reguleerimise peamiseks õigusraamistikuks, et kaitsta ja edendada mitmekesise, õiglase, turvalise, usaldusväärse ja konkurentsivõimelise ELi audiovisuaalmeedia turu ning sõltumatu, usaldusväärse ja kultuuriliselt mitmekesise Euroopa audiovisuaalse sisu edasist arengut;
4. audiovisuaalmeedia turg, tarbimisharjumused ja ELi üldine õigusraamistik arenevad pidevalt. Audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikli 33 kohaselt esitab Euroopa Komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule järeelhindamise tulemuse, mis käsitleb selle direktiivi mõju ja lisandväärtust ning millele on asjakohasel juhul lisatud ettepanekud selle direktiivi läbivaatamiseks;
5. käesolevate järeldustega kavatseb nõukogu juhtida komisjoni tähelepanu järgmisele kahele punktile:
- a) audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi kui terviku asjakohasus ning selle kui siseturu direktiivi võime tagada tasakaal järgmiste vahel: ühelt poolt subsidiaarsuse põhimõtte jätkuv järgimine ning aluslepingute ja muu liidu õiguse kohane liikmesriikidele kuuluv kultuuripoliitika arendamise pädevus ning teiselt poolt muude ELi eesmärkide, sealhulgas siseturu nõuetekohane toimimine muu hulgas päritoluriigi põhimõtte kaudu;
 - b) teatavad valdkonnad, mida peetakse ühiselt oluliseks ja mida komisjon peaks hindamismenetluse käigus koos muude aspektidega põhjalikult analüüsima.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1–16).

Teatavad liikmesriikide osutatud teemad jäävad samuti alles, seega ei tohiks käsitada, et käesolevates järeldustes on ette nähtud ammendav loetelu valdkondadest, mis vajavad nõukogu arvates hindamist. Nõukogu eesmärk on alustada faktipõhist arutelu audiovisuaalmeedia raamistiku teatavate aspektide üle, piiramata seda arutelu või ennetamata võimalikke tulevasi läbirääkimisi audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi üle,

DIREKTIIVI KOHALDAMISALA

ARVESTADES JÄRGMIST:

6. on äärmiselt oluline, et audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi kohaldamisala jääks kohandatavaks, kuna audiovisuaalturu areng jätkub. Kohaldamisala peaks olema piisavalt lai ja selge, et see hõlmaks kõiki asjakohaseid siseturul pakutava audiovisuaalmeedia sisu ja teenuste liike, olenemata levitamise viisist. Seoses internetis toimuva audiovisuaaltegevuse arenevate vormide liigitamisega on täheldatud mõningast ebamäärasust⁶;
7. audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi⁷ põhjenduses 3 on selgitatud, et teenuseosutaja toimetust vastutuse alla kuuluvad kanalid või muud audiovisuaalteenused võivad olla iseenesest audiovisuaalmeedia teenused, isegi kui neid pakutakse videojagamisplatvormil. Mõned videojagamisplatvormi teenuste kasutajad (kellele viidatakse sageli selliste terminitega nagu „suunamõjutajad“ või „professionaalsed sisuloojad“⁸) on tänapäeval audiovisuaalmeedia turul väljakujunenud osalised, kellel on oluline mõju turule ja avalikule arvamusele. Nende teenuseid kasutavad sageli lapsed ja noored. Ent on täheldatud, et siseturul esineb ebakõlasid, mis puudutab nende osaliste liigitamist audiovisuaalmeedia teenuse osutajateks⁹,

⁶ Nagu on märgitud punktis 8.

⁷ ELT L 303, 28.11.2018, lk 69–92.

⁸ Praktikas kasutatakse ka muid mõisteid. Vt „Analysis and recommendations concerning the regulation of vloggers“ („Vlogijaid käsitlevate õigusnormide analüüs ja seonduvad soovitusused“), ERGA allrühm 1, 2021, lk. 3.

⁹ „Mapping report on the rules applicable to video-sharing platforms – Focus on commercial communication“ („Aruanne videojagamisplatvormide suhtes kohaldatavate õigusnormide kaardistamise kohta – fookuses äriteated“), Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskus 2022, tabel 14. „Obligations regarding (v)blogs and (v)blogging“ („Vlogide või blogide ja vlogimise või blogimisega seotud kohustused“), lk 34–37; „Learning from the practical experiences of NRA’s in the regulation of vloggers“ („Õppimine riiklike regulaatorasutuste praktilistest kogemustest vlogijate reguleerimisel“), ERGA allrühm 1, 2023, lk 15; aruanne direktiivi 2010/13/EL (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv, mida on muudetud direktiiviga (EL) 2018/1808) kohaldamise kohta aastatel 2019–2022 (SWD (2024) 4 final), lk 4.

8. analüüsima, kas audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi määratlused hõlmavad kõiki asjaomaseid audiovisuaalmeedia sisu pakkuvaid teenuseid, ning hindama analüüsi põhjal võimalikku vajadust selgituste järele, võttes arvesse audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi eesmärgi ja põhiväärtusi, sealhulgas vaatajate, eelkõige alaealiste kõrgetasemelist kaitset, võrdseid tingimusi ja vajadust proportsionaalsuse järele. Analüüs hõlmab selle hindamist, kas vaja on täiendavat selgitust, et audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi kohaldamisala hõlmab teatavaid videojagamisplatvormidel tegutsevate sisuloojate rühmi (kellele viidatakse sageli selliste terminitega nagu „suunamõjutajad“ või „professionaalsed sisuloojad“),

ALAEALISTE KAITSE

ARVESTADES JÄRGMIST:

9. audiovisuaalmeedia teenuste direktiivis on sätestatud õigusnormid, millega tagatakse alaealiste kõrgetasemeline kaitse lineaarsete ja mittelineaarsete audiovisuaalteenuste, samuti videojagamisplatvormide puhul. Samuti võimaldab see liikmesriikidel kehtestada üksikasjalikumaid või rangemaid õigusnorme, tingimusel et need on kooskõlas kohaldatava liidu õigusega;
10. digiteenuste määrusega kehtestatakse ühtlustatud ja horisontaalne õigusraamistik, mida kohaldatakse internetipõhiste vahendusteenuste, sealhulgas videojagamisplatvormi teenuste suhtes. Selles nõutakse, et digiplatvormide pakkujad võtaksid alaealiste kaitseks asjakohaseid ja proportsionaalseid meetmeid, ning kohustatakse väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujaid tegema hoolikalt kindlaks süsteemsed riskid, mis tulenevad nende teenuse disainimisest või toimimisest, ning neid riske analüüsima ja hindama. Audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv loob lisaväärtust, nähes ette konkreetsed õigusnormid, mida kohaldatakse igas suuruses teenuseosutajate suhtes, määraes kindlaks, milline audiovisuaalne sisu – nii toimetatav sisu kui ka audiovisuaalne äriteade – võib olla alaealistele kahjulik;
11. kõige laialdasemalt kasutatavate tellitavate audiovisuaalmeedia teenuste ja videojagamisplatvormi teenuste rahvusvaheline iseloom tekitab regulatiivseid väljakutseid, millega tuleb tegeleda liidu õiguses sätestatud koostöömehhanismide abil,

KUTSUB EUROOPA KOMISJONI ÜLES

12. uurima, kas muutuvat turuolukorda ja muutuvaid tarbimisharjumusi silmas pidades tagavad kehtivad õigusnormid endiselt piisavalt alaealiste kõrgetasemelise kaitse potentsiaalselt kahjuliku või sobimatu sisu eest, mis võib kahjustada nende füüsilist, vaimset või kõlblist arengut teenuste puhul, mis pakuvad audiovisuaalset sisu – nii toimetatavat sisu kui ka audiovisuaalseid äriteateid –, kõigis liikmesriikides ning võrdsed tingimused kõigile audiovisuaalturu asjaomastele osalistele, võttes samal ajal arvesse teenuste laadi;
13. analüüsima audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi õigusnormide ja digiteenuste määrase õigusnormide vastastikust mõju, uurima, kui sidus ja selge on nende kohaldamine audiovisuaalse sisu suhtes seoses alaealiste kaitsega, võttes arvesse vajadust tagada piisav kaitsetase videojagamisplatvormide puhul,

KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES

14. tegema audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi kehtivas kohaldamisalas tihedamat ja tõhusamat piiriülest koostööd alaealiste kaitse valdkonnas, eelkõige suurendades riiklike regulaatorasutuste ja muude pädevate asutuste suutlikkust tegeleda tulemuslikult audiovisuaalmeedia teenuste puhul tuvastatud rikkumistega ja videojagamisplatvormi teenuste puhul meetmete kohaldamata jätmisega. See on eriti oluline selleks, et tagada kiire ja tõhus kaitse teenuste puhul, mis on suunatud laiale publikule teistes ELi liikmesriikides;
15. edendama dialoogi ja koostööd valitsusväliste üksuste ja teadlastega, et koguda alaealiste tõhusa kaitse vallas teadmisi ja häid tavasid, ning edendama alaealistele mõeldud ennetavaid meedia- ja filmipädevuse algatusi,

VIDEOJAGAMISPLATVORMI TEENUSE OSUTAJATE KOHUSTUSED

ARVESTADES JÄRGMIST:

16. audiovisuaalne sisu on digitaalse keskkonna väga oluline, atraktiivne ja ilmekas element. Audiovisuaalse sisu atraktiivsus on muutnud videojagamisplatvormi teenuse osutajad audiovisuaalmeedia turul olulisteks osalisteks, ilma et neil oleks samu kohustusi, mis on audiovisuaalmeedia teenuse osutajatel. Videojagamisplatvormi teenuse osutajate arvu suurenemine süvendab konkurentsi vaatajate ja audiovisuaalsete äriteadete pärast, tekitades audiovisuaalmeedia teenuse osutajatele suuremaid väljakutseid;
17. videojagamisplatvormi teenuste areng on toonud üksikisikutele uusi võimalusi väljendusvabaduse ja teabele juurdepääsu aspektist. Ent see kiire areng on samas kaasa toonud märkimisväärsed riske videojagamisplatvormide kasutajatele ja ühiskonnale tervikuna;
18. kuigi audiovisuaalmeedia teenuste direktiivis määratletud videojagamisplatvormi teenuse osutajatel ei ole oma teenuste kaudu juurdepääsetava sisu eest toimetust vastutust,¹⁰ on neil otsustav mõju selle sisu kureerimisele, esitusele ja nähtavusele, mis võib näiteks märkimisväärselt mõjutada avaliku arvamuse kujunemist. Arvestades nende mõju, on neil oluline vastutus üldsuse kaitsmisel selles keskkonnas,

¹⁰ Välja arvatud juhul, kui nad on liigitatud ka audiovisuaalmeedia teenuse osutajateks.

19. hindama olemasolevaid audiovisuaalmeedia teenuste direktiiviga sätestatud lahendusi, võttes samal ajal arvesse asjakohaseid ELi õigusnorme, nagu digiteenuste määruises sätestatud norme, ja nende kohaldamist digiplatvormide suhtes, mis on samas ka videojagamisplatvormi teenused; ning hindama, kas audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi praegused sätted videojagamisplatvormi teenuste kohta on piisavad, et kaitsta üldsust videojagamisplatvormidel kättesaadavast audiovisuaalsest sisust tuleneva kahju ja muude ühiskondlike riskide eest ning edendada võrdseid tingimusi, sealhulgas audiovisuaalsete äriteadete valdkonnas;
20. analüüsima vajadust muudatuste järele, pidades samal ajal silmas vajadust õigusselguse, regulatiivse sidususe ja lisaväärtuse järele, mida pakuvad audiovisuaalmeedia teenuste direktiivis sätestatud õigusnormid videojagamisplatvormi teenuste kohta, samuti võimalikku vajadust lihtsustada digiplatvormide suhtes kohaldatavaid õigusnorme,

AUDIOVISUAALMEEDIA TEENUSEID JA SISU TOETAVAD MEETMED JA POLIITIKA

ARVESTADES JÄRGMIST:

21. üha kasvav desinformatsiooni levitamine ning välisriigist lähtuvad infomanipulatsioonid ja sekkumised on jätkuvalt üks suuremaid probleeme, millega Euroopa demokraatlikud riigid peavad tegelema. Kuigi enamiku Euroopa riikide kodanikud peavad traditsioonilist meediat ja eelkõige avalik-õiguslikku meediat usaldusväärseks teabeallikaks, on tehnoloogia dünaamiline areng, ülemaailmsete digiplatvormide, sealhulgas sotsiaalmeedia kasvav roll ja tehisintellekti kiiresti suurenev kasutamine muutnud tarbijate harjumusi ja avaldab meediaturule tugevat mõju;

22. ülemaailmsed digiplatvormid võivad pakkuda juurdepääsu meediasisule, kuid nende ärimudelid kipuvad meediateenustele juurdepääsul vaheastmed kaotama, kusjuures nende kasutamise tulemuseks võib olla polariseeriv sisu ja desinformatsiooni võimendumine;
23. reklaam on väga tähtis meediaväljaannete ja audiovisuaalmeedia teenuste rahastamise allikas. Digiplatvormide ja videojagamisplatvormi teenuste kasvav tähtsus tarbijate, eriti noorema põlvkonna tarbijate seas on aga toonud kaasa traditsioonilise meedia ja eelkõige audiovisuaalmeedia teenuste reklaamitulu vähenemise. Võrdsed tingimused võivad aidata tagada, et meediateenuse osutajad saavad digiülemineku kontekstis oma sisu eest piisavalt tasustatud;
24. võttes arvesse kiiresti muutuvat sisu tarbimise mudelit ning vajadust säilitada ja edendada meedia mitmekesisust ja kultuurilist mitmekesisust, tuletatakse audiovisuaalmeedia teenuste direktiivis meelde, et liikmesriigid võivad teatavatel tingimustel ja kooskõlas ELi õigusega võtta meetmeid, toetamaks üldist huvi pakkuvat sisu (audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artiklis 7a viidatud üldist huvi pakkuvate audiovisuaalmeedia teenuste esiletoomine);
25. esiletoomise meetmed võivad olla kasulikud, et parandada juurdepääsu pluralistlikule meediale veebipõhisel audiovisuaalsel maastikul ning edendada võrdsemaid tingimusi audiovisuaalmeedia teenuse osutajatele ja videojagamisplatvormidele ning seadmete ja liideste arendajatele ja tootjatele, kes võivad oma soovitusüsteemide ja liideste kaudu tegutseda pääsuvalitsejana meediasisule ja -teenustele juurdepääsul. Lisaks võib ajakirjandusstandardite kohaselt loodud sisu nähtavus olla tõhus vahend võitluses desinformatsiooni ning välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste vastu;
26. muude ELi õigusaktide valguses on audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi praegused sätted muutunud ebaselgeks selles osas, mil määral võivad liikmesriigid võtta vastu sätteid teistes liikmesriikides asutatud ettevõtjate esiletoomise kohta,

KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES

27. asjakohasel juhul hindama üldist huvi pakkuva sisu toetamiseks võetavate riigisiseste meetmete tõhusust, sealhulgas kaaludes, kas on asjakohane töötada välja tõhus riigisisene esiletoomise kord, ilma et see piiraks asjaomaste meediateenuste meediavabadust, sealhulgas nende sõltumatust, neid täielikult austades ja kooskõlas ELi õigusega;
28. toetama asjaomaste organisatsioonide ja meediaväljaannete enese- ja kaasreguleerimise algatusi, mille peamine eesmärk on võidelda desinformatsiooni ning välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste vastu, suurendama kodanike mõjuvõimu ning tugevdama üldsuse usaldust, kaitstes samal ajal ajakirjandusstandardeid ja -eetikat;
29. toetama struktuurselt neid meediateenuse osutajaid, kes pakuvad ajakirjandusstandardite järgi toodetud sisu, ja tugevdama meedia mitmekesisust, kehtestades poliitikameetmed nende meediateenuse osutajate suhtes, kes kohaldavad professionaalseid ajakirjandusstandardeid, et aidata suurendada kvaliteetse sisu hulka audiovisuaalmeedia teenuste puhul ja videojagamisplatvormidel, seadmata ohtu nende sõltumatust;
30. jätkama jõupingutusi, et edendada ja toetada meediapädevust, mis annab kodanikele võimaluse meediat tõhusalt ja turvaliselt kasutada,

KUTSUB EUROOPA KOMISJONI ÜLES

31. suhtlema, võttes arvesse ERGA varasemat tegevust selle jälgimisel, kas allkirjastanud järgivad ELi desinformatsioonivastast tegevusjuhendit, ning võttes arvesse Euroopa meediavabaduse määrusega loodud nõukoja uusi pädevusvaldkondi, liikmesriikidega korrapäraselt väga suurte digiplatvormide pakkujate (eelkõige need, kes vastavad videojagamisplatvormi teenuste määratlusele), meediateenuse osutajate esindajate ja muude peamiste sidusrühmade struktureeritud dialoogi tulemuste üle, eelkõige seoses selliste eneseregulatsiooni algatuste, sealhulgas desinformatsiooni vastu võitlemise algatuste järgimisega, mille eesmärk on kasutajaid kahjuliku sisu eest kaitsta;

32. kaardistama praegused kitsaskohad ja kogemused seoses asjakohase esiletoomise tagamisega piiriüleses digitaalmeedia kontekstis, hindama esiletoomise normide ja ELi õiguse koostoimet ning uurima, kuidas esiletoomise süsteemides on võimalik asjaomaseid teenuseid, sealhulgas teiste liikmesriikide jurisdiktsiooni alla kuuluvaid teenuseid,¹¹ käsitleda tulemuslikult ja kooskõlas ELi õigusega;
33. jälgima kehtivate õigusnormide mõju Euroopa meedia kestlikkusele digitaalses ökosüsteemis ja võrdsetele tingimustele audiovisuaalmeedia turul, eelkõige reklaami valdkonnas;
34. võttes arvesse, et liikmesriikidel on vaja meediateenuse osutajaid struktuurselt tugevdada ja toetada, jätkama riigiabi võimendava mõju hõlbustamist riigiabi eeskirjade, sealhulgas vajaduse korral riigiabi üldise grupierandi määruse kohaldamise läbivaatamise kaudu,

JUURDEPÄÄS ÜHISKONNA JAOKS VÄGA TÄHTSATELE SÜNDMUSTELE

ARVESTADES JÄRGMIST:

35. audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikkel 14, mis reguleerib ühiskonna jaoks väga tähtsaid sündmusi, hõlmab üksnes televisiooniteenuse osutajaid. Kuid spordiüritusi ei edastata ega jälgita enam üksnes lineaarsete audiovisuaalmeedia teenuste kaudu. Nad tehakse üha enam kättesaadavaks muude teenuste kaudu, millel on piiratud ja tasuline juurdepääs. Nii võib suur osa asjaomase riigi avalikkusest jääda ilma vabast juurdepääsust nendele sündmustele, millel on eriline sotsiaalne ja kultuuriline tähtsus,

¹¹ Vastavalt digitaal- ja audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa õigusraamistiku rakendamist ja piiriülest jõustamist käsitlevale aruandele (ERGA allrühm 4, 2024, lk 2) on üldhuviteenuste esiletoomist olnud raske piiriüleselt jõustada.

36. analüüsima ühiskonna jaoks väga tähtsate sündmuste levitamise valdkonnas toimuvaid suuremaid edasiminekuid ja hindama, kas audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikli 14 reguleerimisala on jätkuvalt asjakohane, et tagada laialdane juurdepääs nendele sündmustele,

PIIRIÜLESED JUHTUMID JA KOOSTÖÖ

ARVESTADES JÄRGMIST:

37. kahepoolse koostöö menetlused, eelkõige ERGA vastastikuse mõistmise memorandumid kaudu, on osutunud oluliseks ja tõhusaks piiriüleste probleemide lahendamise vahendiks ning võimaldanud Euroopa audiovisuaalmeedia turul leida hea tasakaalu ühelt poolt teenuste saamise vabaduse ja teiselt poolt muude põhiväärtuste kaitsmise vahel. Hindamatuks piiriüleste probleemide lahendamise vahendiks on ka nõukoja (varem ERGA) ja kontaktkomitee vahendusel tehtav mitmepoolne koostöö. Lisaks pakub Euroopa meediavabaduse määruse artikkel 14 uusi lahendusi, et veelgi tugevdada meediat reguleerivate asutuste struktureeritud koostööd siseturul, andes audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi järjepideva rakendamise edendamisel kogu liidus olulise rolli nõukojale;
38. Siiski on ERGA tuvastanud ja liikmesriigid välja toonud mõned konkreetsed küsimused kehtivates audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi sätetes,¹² peamiselt artikli 2 lõikes 4 koostoimes artikliga 3, eelkõige seoses kolmandatest riikidest pärit audiovisuaalmeedia teenuseid käsitlevate juhtumitega;

¹² „Report on the implementation and cross-border enforcement of the European legal framework for digital and audiovisual media services“ („Digitaal- ja audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa õigusraamistiku rakendamist ja piiriülest jõustamist käsitlev aruanne“) (ERGA allrühm 4, 2024, lk 5 ja lk 14–17); „The practical application and future of cross-border enforcement of media law“ („Meediaõiguse piiriülese jõustamise praktiline kohaldamine ja tulevik“, ERGA allrühm 1, 2023, lk 8).

39. mõningaid probleeme seoses piiriülese jõustamisega on täheldatud ka internetikeskkonnas.¹³ Euroopa meediavabaduse määruse artiklis 15 on sätestatud meediat reguleerivate asutuste jaoks uus spetsiaalne mehhanism, mille eesmärk on hõlbustada videojagamisplatvormi teenuse osutajatele audiovisuaalmeedia teenuste direktiivist tulenevate kohustuste tõhusat piiriülest jõustamist. Eeldatavasti aitab uus säte neid probleeme vähendada,

KUTSUB EUROOPA KOMISJONI ÜLES

40. jälgima Euroopa meediavabaduse määruse pakutavate uute koostöövahendite kohaldamist ja tõhusust;
41. hindama kehtivaid audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi piiriüleseid sätteid, et tagada audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi normide tõhus jõustamine siseturul, eelkõige seoses kolmandate riikide teenuseosutajatega, võttes arvesse turusuundumusi;
42. hindama videojagamisplatvormi teenuste osas e-kaubanduse direktiiviga ette nähtud piiriüleste mehhanismide praktilist kohaldamist, võttes samal ajal arvesse päritoluriigi põhimõtte kui siseturu põhireegli tähtsust ning vajadust, et EL tagaks alaealiste kõrgetasemelise kaitse ning austaks ja edendaks meedia mitmekesisust ja kultuurilist mitmekesisust,

KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES

43. jätkama aktiivset koostööd ja vahetama piiriüleste juhtumitega seotud konkreetsete probleemide lahendamiseks häid tavasid.

¹³ „Report on the implementation and cross-border enforcement of the European legal framework for digital and audiovisual media services“ („Digitaal- ja audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa õigusraamistiku rakendamist ja piiriülest jõustamist käsitlev aruanne“) (ERGA allrühm 4, 2024, lk 17–18); „The practical application and future of cross-border enforcement of media law“ („Meediaõiguse piiriülese jõustamise praktiline kohaldamine ja tulevik“, ERGA allrühm 1, 2023, lk 9).

Viited***Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu***

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1)
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda (ELT L 303, 28.11.2018, lk 69–92)
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1–16)
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1083, millega luuakse siseturul meediateenuste ühine raamistik ja muudetakse direktiivi 2010/13/EL (Euroopa meediavabaduse määrus) (ELT L, 2024/1083, 17.4.2024)

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1)
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1689, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 300/2008, (EL) nr 167/2013, (EL) nr 168/2013, (EL) 2018/858, (EL) 2018/1139 ja (EL) 2019/2144 ning direktiive 2014/90/EL, (EL) 2016/797 ja (EL) 2020/1828 (tehisintellekti käsitlev määrus) (ELT L, 2024/1689, 12.7.2024)

Euroopa Parlament

- Euroopa Parlamendi 9. mai 2023. aasta resolutsioon muudetud audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi rakendamise kohta (ELT C, C/2023/1062, 15.12.2023)

Euroopa Liidu Nõukogu

- Nõukogu järeldused suunamõjutajate kui veebisisu loojate toetamise kohta (ELT C 2024/3807, 23.7.2024)
- Nõukogu järeldused, milles käsitletakse vaba ja pluralistliku meediasüsteemi kaitsmist (ELT C 422, 7.12.2020, lk 8)

Euroopa Komisjon

- Aruanne direktiivi 2010/13/EL (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv, mida on muudetud direktiiviga (EL) 2018/1808) kohaldamise kohta aastatel 2019–2022 (SWD (2024) 4 final)
- Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa meedia digikümnendil: tegevuskava taastumise ja ümberkujundamise toetamiseks“ (COM(2020) 784 final)
- Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Laste ja noorte digikümnend: uus lastele parema interneti loomise Euroopa strateegia“ (COM/2022/212 final)
- Komisjoni teatis „Suunised mõiste „videojagamisplatvormi teenus“ audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi kohases määratluses nimetatud põhilise otstarbe kriteeriumi praktilise rakendamise kohta“ (ELT C 223, 7.7.2020, lk 3)
- Komisjoni teatis „Audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikli 33a lõike 3 kohased suunised liikmesriikidele meediakirjaoskuse edendamise ja arendamise meetmeid käsitlevate aruannete ulatuse kohta“ (ELT C 66, 23.2.2023, lk 3)

- Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – „Euroopa lähenemisviis veebis leviva väärinfoga võitlemiseks“ (COM(2018) 236 final)
- Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1–78; viimati ajakohastatud 1. juulil 2023)

Euroopa Nõukogu

- Euroopa Nõukogu meedia ja infoühiskonna juhtkomitee (CDMSI) 24. koosolekul (29. november – 1. detsember 2023) vastu võetud dokument „Guidance Note on countering the spread of online mis- and disinformation through fact-checking and platform design solutions in a human rights compliant manner“ („Võitlus internetis väär- ja desinformatsiooni leviku vastu faktikontrolli ja platvormidisaini lahenduste abil inimõigusi austaval viisil“)

Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskus

- „The protection of minors on VSPs: age verification and parental control“ („Alaealiste kaitse videojagamisplatvormidel. Vanuse kontrollimine ja vanemlik kontroll“), Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskus, 2024
- „AVMSDigest. Safe screens: protecting minors online“ („AVMSDigest. Turvalised ekraanid: alaealiste kaitse internetis“), Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskus, 2024
- „Mapping of national rules applicable to video-sharing platforms: Illegal and harmful content online“ („Ülevaade liikmesriikide õigusnormides, mida kohaldatakse videojagamisplatvormide suhtes ebaseadusliku ja kahjuliku veebisisu küsimuses“), Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskus, 2022
- „Mapping report on the rules applicable to video-sharing platforms – Focus on commercial communication“ („Aruanne videojagamisplatvormide suhtes kohaldatavate õigusnormide kaardistamise kohta – fookuses äriteated“), Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskus, 2022
- „New actors and risks in online advertising“ („Uued osalejad ja riskid veebireklaamis“), Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskus, 2022
- „IRIS Special 2023-1: Public interest content on audiovisual platforms: access and findability“ („IRISe erinumber 2023-1 „Juurdepääs audiovisuaalplatvormidel olevale avalikku huvi pakkuvale sisule ja selle leitavus““), Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskus, 2023
- „Media literacy and the empowerment of users“ („Meediapädevus ja kasutajate mõjuvõimu suurendamine“), Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskus, 2024

Euroopa digitaalmeedia vaatluskeskus

- „Guidelines for Effective Media Literacy Initiatives“ („Tõhusate meediapädevuse algatuste suunised“), Euroopa digitaalmeedia vaatluskeskus, 2024

Audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühm (ERGA)

- „ERGA’s views on the future priorities for media policy“ („ERGA seisukohad meediapoliitika tulevaste prioriteetide kohta“), ERGA, 2024
- Vlogijaid käsitlev aruanne nr 1 „Analysis and recommendations concerning the regulation of vloggers“ („Vlogijaid käsitlevate õigusnormide analüüs ja seonduvad soovitusel“), ERGA allrühm 1, 2021
- Vlogijaid käsitlev aruanne nr 2 „How to identify and localise vloggers and regulate their commercial communication“ („Kuidas tuvastada ja lokaliseerida vlogijaid ning reguleerida nende äriteateid“), ERGA allrühm 1, 2022
- “Learning from the practical experiences of NRA’s in the regulation of vloggers” („Õppimine riiklike regulaatorasutuste praktilistest kogemustest vlogijate reguleerimisel“), ERGA allrühm 1, 2023
- „The implementation(s) of article 28b of the AVMSD: national transposition approaches and measures by video-sharing platforms“ („Audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikli 28b rakendamine. Videojagamispaltvormide riiklikud ülevõtmise lähenemisviisid ja meetmed“), ERGA allrühm 1, 2022
- „Overview document on the exchange of best practices regarding Arts. 7a and 7b of the AVMSD“ („Audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artiklite 7a ja 7b rakendamise parimate tavade jagamist käsitlev ülevaatedokument“), ERGA allrühm 1, 2021
- „The practical application and future of cross-border enforcement of media law“ („Meediaõiguse piiriülese jõustamise praktiline kohaldamine ja tulevik“), ERGA allrühm 1, 2023
- „Report on the implementation and cross-border enforcement of the European legal framework for digital and audiovisual media services“ („Digitaal- ja audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa õigusraamistiku rakendamist ja piiriülest jõustamist käsitlev aruanne“), ERGA allrühm 4, 2024
- „Report on ERGA MoU implementation in 2024 and its 4 years of functioning“ („Aruanne ERGA vastastikuse mõistmise memorandum rakendamise kohta 2024. aastal ja ERGA nelja tegevusaasta kohta“), ERGA allrühm 1, 2025

Muu

- 2022. aasta desinformatsioonivastane tegevusjuhend:
<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/code-practice-disinformation>;
 - Liikmesriikide aruanded audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi kohaste meediapädevuse meetmete kohta (2020–2022)
-